Colette ALLOUCH
Petit vocabulaire juridique français/latin/hébreu

מונחון צרפתי/לטיני/עברי

à cause du retard	*ex mora*	כתוצאה מאיחור
à celui qui consent, il n'est pas fait de tort	*volenti non fit injuria*	הרוצה אינו ניזוק
à l'article de la mort	*in articulo mortis*	בשעת יציאת הנשמה/שכיב מרע
à l'égard de tous	*erga omnes*	נוגע לכולם/כפי כולם
à l'endroit précédemment cité	*loco citato*	במקום הנזכר לעיל
à l'infini	*ad infinitum*	עד אין סוף
à la lumière du jour	*in aperta luce*	באור היום
à part soi	*in petto*	בחשאי
à partir d'alors	*ex tunc*	למפריע
à partir de ce jour	*a datu*	מאותו יום והילך
à partir de l'extrême commencement	*ab ovo*	מבראשית
à partir de l'instant présent	*ex nunc*	מעכשיו
à partir de rien	*ex nihilo*	יש מאין
à partir de rien, rien	*ex nihilo nihil*	מאפס יוצא רק אפס
à partir du commencement	*ab initio*	מלכתחילה/מעיקרה
à perpétuité	*ad perpetuum*	לעולם עולמים
à perpétuité	*in perpetuum*	לעד
à plus forte raison	*a pari*	קל וחומר
à plus forte raison encore	*a multo fortiori*	על אחת כמה וכמה
à propos des avantages et des inconvénients	*de commodo et incommodo*	
à titre d'exemple	*exempli causa*	לדוגמה
à titre de compensation	*quid pro quo*	דבר עבור דבר
à titre de faveur	*ex gratia*	לפנים משורת הדין
à venir	*in futuro*	בעתיד
abus de pouvoir	*ultra vires*	חריגה מסמכות/מחוץ לסמכות
acte certifié conforme	*vidimus*	אישור על נאמנות המקור
acte coupable	*actus reus*	המעשה הפלילי/המרכיב ההתנהגותי בעבירה
affaire jugée	*res judicata*	הלכה פסוקה
affaire pendante devant un tribunal	*sub judice*	עניין שתלוי ועומד בבית המשפט
affaire qui de prime abord paraît fondée	*prima facie case*	עילה לכאורה
ainsi passe la gloire du monde	*sic transit gloria mundi*	כך חולפת לה תהילת עולם
alibi	alibi	טענת היעדרות ממקום מסוים
alors	*tunc*	אזי
ami de la Cour	*amicus curiae*	עמית בית המשפט
après Jésus-Christ (apr. J.C.)	*anno domini A.D.*	לספירת הנוצרים
argument tiré du silence de la loi	*argumentum e silentio*	טיעון הבא משתיקה
argumentation	*argmentum*	טענה
au contraire	*a contrario*	להפך
au début	*ad initium*	בראשיתו
au dernier moment	*in extremis*	על סף המוות
au sens large	*lato sensu*	
au sens strict	*scricto sensus*	בפרוש מצומצם
au seuil	*in limine*	על הסף
au-delà de ce qui a été demandé	*ultra petita*	פסיקת יתר
autorité	*auctoritas*	רשות

Colette ALLOUCH
Petit vocabulaire juridique français/latin/hébreu

autorité de la loi	*auctoritas legis*	
avant	*ante*	לפני
avant la guerre	*ante bellum*	לפני המלחמה
avant la mort/le décès	*ante mortem*	לפני המוות
avant la naissance	*ante natal*	טרום לידה
avant les noces/le mariage	*ante nuptias*	טרום נישואין
avant tout	*ante omnia*	לפני הכל
avec effet rétroactif ; maintenant pour alors	*nunc pro tunc*	מעכשיו ולמפיע
avec la permission des supérieurs	*cum permissu superiorum*	ברשות הממונים
avec les modifications qui s'imposent	*mutatis mutandis*	בשינויים המחויבים/עם השינויים הדרושים
avec un brin de sel/de doute	*cum grano salis*	מתוך פקפוק/בהסתייגות
avocat du diable	*advocatus diaboli*	פרקליטו של השטן
avocat pro domo	*pro domo sua*	סניגור לטובת עצמו
bénéficiaire à vie	*cestui que vie*	נהנה לחיים
bénéficiaire d'une fiducie	*cestui que trust*	נהנה שבנאמנות
biens immobiliers	*immobilia*	נכסי דלא נידי
biens meubles	*bona mobilia*	נכסי דנידי (ארמית)
biens vacants	*bona vacantia*	נכסי הפקר/נכסים ללא בעלים
bon	*bonus*	הטבה
bon dol	*dolus bonus*	הונאה מותרת
bon gré mal gré	*volens nolens*	ברצון או באונס
bonne réputation	*bona fama*	
broutilles, peccadilles	*de minimis*	זוטות
c'est dans la queue qu'est le venin	*in cauda venenum*	אליה וקוץ בה
capable de dol	*capax doli*	מסוגל להונות
cas	*casus*	מקרה
cas de conscience	*casus conscientae*	שאלת מצפון
cas fortuit	*casus fortuitus*	מקרה בעלמא
cas non prévu par la loi	*casus ominus*	מקרה בלתי מעוגן בחוק
cause de mort	*causa mortis*	סיבת המוות
cause finale	*causa finalis*	מטרה
cause immorale	*turpis causa*	מניע פסול
cause, principe, origine	*causa*	סיבה/גורם
ce qu'il fallait démontrer CQFD	*quod erat demonstrandum*	זה אשר טעון הוכחה
ce qui est nécessaire est légal	*quod est necessarium est licitum*	מה שחיוני זה גם חוקי
celui qui donne vite donne deux fois	*bis dat qui cito dat*	הנותן מהר נותן כפליים
celui qui est délégué ne peut déléguer	*delegatus non potest delegare*	אין שלוח עושה שלוח
c'est-à-dire	*id est*	זאת אומרת
charge de la preuve	*onus probandi*	חובת ההוכחה/הראייה
chose	*res*	חפץ/דבר/נכס
ci-dessus	*ut supra*	כדלעיל/כנ"ל
ci-dessus, dans le texte	*supra*	כאמור לעיל
comme il convient	*ad amussim*	כראוי/בדיוק/במידה
compétence d'attribution	*ratione materiae*	
compétence du territoire	*ratione loci*	
compromis ; manière de vivre	*modus vivendi*	עמק השווה
condition légale	*condicio juris*	תנאי חוקי
consentement mutuel	*mutuus consensus*	הסכמה הדדית
consentement universel	*consensus omnium*	אחדות דעים/פה אחד
contestation en cause	*litio contestato*	
contradiction dans les termes	*contradictio in adjecto*	
contrainte morale	*vis compulsiva*	
contrat à titre gratuit/ sans considération	*nudum pactum*	חוזה ללא תמורה/ כלשונו
contre la loi	*contra legem*	נגד החוק

Colette ALLOUCH
Petit vocabulaire juridique français/latin/hébreu

contre la paix	*contra pacem*	נגד השלום
contre le droit de la guerre	*contra jus belli*	נגד חוק המלחמה
contre le droit international	*contra jus gentium*	נגד חוקי העמים
contre le testament	*contra tabulus*	נגד הצוואה
contre les bonnes mœurs	*contra bonos mores*	נגד המנהג הטוב
contre son gré	*ab invito*	נגד רצונו
cooptation	*cooptatio*	סיפוח חבר
corps du délit	*corpus delicti*	נושא/מעשה/גוף העבירה
corps du droit	*corpus juris*	מערכת החוקים
corps du droit civil	*corpus juris civilis*	ספר החוקים האזרחי
d'une nature particulière	*sui generis*	מיוחד במינו
dans l'abstrait	*in abstracto*	באופן מופשט
dans l'état	*statu quo*	המצב כפי שהוא
dans la limite des pouvoirs	*intra vires*	בתחום הסמכות
dans le concret	*in concreto*	
dans le concret	*in concreto*	ממשית
dans le doute	*in dubio*	
dans toute son étendue	*in extenso*	במלואו
dans un cas semblable	*in eodem casu*	
de bonne foi	*bona fide*	תום לב
de droit	*ex lege*	מכוח החוק/הדין
de droit	*de jure*	להלכה/על פי החוק
de droit	*ex debito*	מכוח זכות/בזכות
de droit	*lie*	בדין
de fond en comble	*a collo usque ad centrum*	מתהום הארץ עד רום הרקיע
de gré ou de force	*nolens volens*	מרצון או מאונס
de la loi devant être apportée	*lex ferenda*	דין רצוי
de la loi en vigueur	*lex lata*	דין מצוי
de même rang	*pari passu*	מעמד שווה
de par ses fonctions	*ex officio*	מכוח התפקיד
de plein droit	*ipso jure*	כשורת הדין/בעצם החוק
de quel droit ?	*quo warranto ?*	באיזו זכות
de son vivant	*intra vitam*	בעודו חי
de tête	*ex capite*	מהראש
défunt ; feu	*de cujus*	מנוח
dénouement inespéré	*deus ex machina*	הצלה לא צפויה
des pieds à la tête ;de haut en bas	*a capillis usque ad ungues*	מכף רגל עד הראש
désistement d'action	*nolle procequi*	הפסקת התהליכים
digne de foi	*intra fidem*	מהימן
dire vrai ; voir-dire	*voir dire*	לדבר אמת
dissentiment mutuel	*mutuus dissensus*	אי הסכמה הדדית
divise afin de régner	*divide ut imperes*	הפרד כדי למשול
divise et règne	*divide et impera*	הפרד ומשול
dol incident	*dolus incidens*	הונאה אקראית
dol /ruse	*dolus*	הונאה
dommage	*damnum*	נזק
donc/par conséquent	*ergo*	לכן
donnant donnant ; renvoi d'ascenseur	*manus manim lavat*	יד רוחצת יד
droit	*jus*	חוק/משפט/זכות
droit canonique	*jus canonicum*	החוק הקנוני
droit civile	*jus civile*	משפט אזרחי/חוק אזרחי
droit commercial international	*lex mercatoria*	חוק המסחר הבינלאומי
droit commun	*jus commun*	החוק האלוהי
droit d'un tiers	*jus tertii*	זכות צד שלישי
droit d'user de la chose	*jus utendi*	זכות שימוש מוחלטת
droit de disposer de la chose dont on est propriétaire	*jus abutendi*	זכות חזקה מוחלטת/בעלות מוחטת
droit de posséder	*jus possidendi*	זכות בעלות על רכוש

Colette ALLOUCH
Petit vocabulaire juridique français/latin/hébreu

droit de préemption	*optio*	זכות קדימה
droit de profiter des fruits produits par un bien	*jus fruendi*	זכות הנאה
droit de punir	*jus puniendi*	זכות להעניש/ענישה
droit de vie et de mort	*jus vitae necisque*	זכות חיים ומוות
droit de vote	*jus suffragii*	זכות בחירה
droit des gens/droit international public	*jus gentium*	משפט בינלאומי/חוקת הזרים
droit écrit	*jus scriptum*	החוק הכתוב
droit international humanitaire	*jus belli*	משפט המלחמה [חוק המלחמה]
droit sur la personne	*jus in personam*	זכות אישית
dû	*debitum*	חוב
du côté de la mère	*a matre*	מצד האם
du côté du père	*a patre*	מצד האב
du même ordre	*ejusdem generis*	בן מינו/כיוצא בזה
égal	*par*	שווה
en bref	*in nuce*	בקיצור
en chambre	*in camera*	בלשכת השופט
en détail	*in extenso*	בפרוטרוט, באריכות
en droit	*jure*	בדין
en droit et en fait	*de facto et de jure*	למעשה ולהלכה
en équité	*ex aequo et bono*	פסיקה מן הצדק (לא מן הדין)
en état de pauvreté	*informa pauperis*	חסר אמצעים
en fait	*de facto*	בפועל/למעשה
en flagrant délit	*in flagranti*	בשעת מעשה/בעת ביצוע הפשע
en l'absence de	*in abstentia*	בהיעדר
en l'espèce	*in casu*	
en louant	*cum laude*	בשבח
en nature	*in natura*	בעין
en nature	*in rem*	כלפי חפץ
en pareille matière	*in pari materia*	באותו עניין
en pareille matière	*pari materia*	באותו עניין
en personne	*in personam*	כלפי האדם/ באופן אישי
en professionnel	*ex professo*	בידיעה ברורה
en qualité plutôt qu'en quantité	*multum et non multa*	עדיפה האיכות על הכמות
en soi	*in se*	בינם לבין עצמם
en soi	*per se*	כשלעצמו/ בפני עצמו
en tout	*in toto*	כולו/בכללו
en tout/au total	*in summa*	בסך בכל
en vue d'informer	*ad informandum*	לתדיע
en vue du procès	*ad litem*	למטרת הטביעה
enfant à naître	*nasciturus*	שייוולד
enfant naît ou à naître	*nati et nascituri*	שנולד ושייוולד
entends aussi l'autre partie	*audi alteram partem*	כלל שמיעת הצד השני
entre autres	*inter alia*	בין השאר
entre les lignes		ביני שיטי/בין השורות
entre vivants/entre vifs	*inter vivos*	בין אלה הנמצאים בחיים
erreur	*erratum*	טעות
erreur sur la personne	*error in persona*	טעות בזיהוי
erreurs	*errata*	טעויות
espéré	*in spe*	בתקווה
évidence/commencement de preuve	*prima facie*	עדות לכאורה
expressément	*expressis verbis*	מפורשות
fait/action	*factum*	מעשה
faits matériels d'une affaire	*res gestae*	דברים שנעשו/מעשים

Colette ALLOUCH
Petit vocabulaire juridique français/latin/hébreu

faute commise en contractant	*culpa in contrahendo*	אשם בהתקשרות
faute la plus légère	*culpa levissima*	אשמה קלה מאוד
faute légère	*culpa levis*	אשם קל/אשמה קלה
faute lourde	*culpa lata*	אשם חמור
fin	*actum est*	תם ונשלם
force comique	*vis comica*	כוח היתול
force majeure	*vis major*	כוח עליון
force/vigueur	*vis*	כוח/עוצמה
formariage	*exo gamos*	נישואי חוץ
guerre tous contre tous	*bellum omnium contra omnes*	מלחמת כל בכל
habeas corpus	*habeas corpus*	צו הבאה
honoris causa	*honoris causa*	לאות כבוד
ici et maintenant	*hic and nunc*	כאן ועכשיו
ici même	*ibidem*	לעיל/באותו מקום
ignorance	*ignorantia*	אי ידיעה
ignorance du droit	*ignorantia juris*	אי ידיעת החוק
il doit/dû	*debet*	חוב
il n'y a d'infraction que prévue par la loi	*nullum crimen sine actu*	אין עבירה ללא מעשה
immédiatement	*in articulo*	מיד
incognito	*incognito*	בעילום שם
injonction préventive	*quia timet*	צו למניעת נזק עתידי
injonction sous condition	*order nisi*	צו על תנאי
insinuation	*innuendo*	רמיזה
intégralité	*integrum*	שלמות
intention	*animus*	כוונה
intention délictueuse/criminelle	*mens rea*	מחשבה רעה/ המחשבה הפלילית
interdiction de quitter le territoire	*ne exeat regno*	איסור יציאה מן הארץ
involontaire	*in invitum*	לא מרצון
je crois	*credo*	אני מאמין
je fais pour que tu donnes	*facio ut des*	אני עושה כדי שאתה תיתן
je fais pour que tu fasses	*facio ut facias*	אני עושה כדי שאתה תעשה
je suis un homme et rien de ce qui est humain ne m'est étranger	*homo sum et humani nihil a me alienum*	אני אדם ושום דבר אנושי אינו זר לי
jour/date	*dies*	יום/תאריך
jours fériés	*dies non*	ימי מנוחה/יום שבתון
jours ouvrables	*dies communes*	ימים להופעת במשפט
juge du lieu	*judex loci*	שופט המקום
jugement/condamnation	*judicium*	
jusqu'à quand ?	*quousque tamdem ?*	עד מתי
jusqu'au dernier	*ad unum*	עד האחרון
justice divine	*jus divinum*	החוק האלוהי
justice pour tous	*justicia omnibus*	צדק לכל
l'erreur est humaine	*errare humanum est*	הטעות הינה תכונה אינושית
l'état où se trouvait la chose avant les faits	*statu quo ante*	המצב כפי שהיה/חזרה לקדמותו
l'exception confirme la règle	*exceptio probat regulam*	היוצא מן הכלל מוכיח את הכלל)
l'homme est un loup pour l'homme	*homo homini lupus*	אדם לאדם זאב
l'ignorance du fait est excusable, l'ignorance de la loi est inexcusable	*ignorantia facti excusat, ignorantia legis non excusat*	אי ידיעת העובדה יש לה צידוק, אי ידיעת החוק אין לה צידוק
l'un exclut l'autre	*expressio unius est exclusio alterius*	האחד מבטל את דברי השני
la chose parle d'elle-même ; c'est évident ; cela va de soi	*res ipsa loquitur*	הדבר מדבר בעד עצמו
la loi est dans l'impossibilité de trancher	*non liquet*	החוק לא מספק תשובה

Colette ALLOUCH
Petit vocabulaire juridique français/latin/hébreu

la loi est dure mais c'est la loi	*dura lex, sed lex*	קשה החוק אך הוא החוק
la loi nouvelle déroge à la loi ancienne	*lex posterior derogat legi priori*	דין אחרון מבטל קודמו
la loi spéciale déroge à la loi générale	*lex specialis derogat generali*	חוק ספציפי גובר על חוק כללי
la partie adverse	*altera pars*	הצד שכנגד-
lapsus calami	*lapsus calami*	פליטת קולמוד/טעות סופר
lapsus linguae	*lapsus linguae*	פליטת פה
le crime ne paie pas	*ex injuria jus non oritus*	אין חוטא נשכר
le dernier argument	*ultima ratio*	הנימוק האחרון
le doute profite à l'accusé	*in dubio pro reo*	בספק לטובת הנאשם
le jour jusqu'au quel/date butoir/limite	*dies ad quem*	תאריך יעד
le sort en est jeté	*alea jacta est*	נפל הפור
legs non partagés	*hereditas jacens*	ירושה לא מחולקת
les contrats doivent être respectés	*pacta sunt servanda*	חוזים יש לקיים
les paroles s'envolent, les écrits restent	*verba volant, scripta manent*	המילה שבעל פה מתנדפת והכתובה נשארת
lieu de la rédaction du contrat	*locus contractus*	מקום יצירת החוזה
lieu/endroit/place	*locus*	המקום
litispendance	*litispendentia*	תביעות מקבילות
littéralement	*ad litteram*	ככתבו וכלשונו
loi	*lex*	חוק/דין
loi de l'endroit où le procès se tient	*lex actus*	דין מקום המעשה
loi de l'Etat où se trouve le tribunal appelé à juger une cause	*lex fori*	דין/חוק מקום השיפוט
loi du domicile	*lex domicili*	דין/חוק מקום המושב
loi du lieu	*lex loci*	דין המקום
loi du lieu de délit	*Lex loci delictus*	דין מקום ביצוע המעשה
loi du lieu de l'acte	*lex loci actus*	דין מקום ביצוע המעשה
loi du lieu du contrat	*lex loci contractus*	דין מקום יצירת החוזה
loi du lieu où le délit a été causé	*lex delictus commisi*	דין/חוק מקום ביצוע העבירה
loi du lieu où se situe le bien	*lex situs*	דין מקום הנכס
loi du pays/de la patrie de l'accusé	*lex patria*	דין ארץ הנאשם
loi du talion	*lex talionis*	חוק מידה כנגד מידה
loi écrite	*lex scripta*	חוק כתוב
loi non écrite	*lex non scripta*	חוק לא כתוב
maintenant ou jamais	*nunc aut nunquam*	עכשיו או לעולם לא
maintenant/à cet instant	*nunc*	מעכשיו
maître	*dominus*	אדון
mal intentionné	*malo animo*	מתוך כוונה רעה
mal nécessaire	*malum necessarium*	רע הכרחי
mandement	*mandamus*	צו עשה
mauvais en lui-même	*malum in se*	הרע בהתגלמותו
mauvais en lui-même	*malum in se*	רע כשלעצמו
mauvaise foi	*mala fides*	זדון/חוסר תום לב
moratoire	*moratorium*	תדחית/דחיית מועד פירעון חובות
mot à mot	*ad verbum*	מילה במילה
motif de guerre	*casus belli*	עילה למלחמה
motif/raison d'être de la loi	*ratio legis*	טעם החוק/ הגיונו של החוק
ne pas changer	*ne varietur*	לא לשנות
nécessité fait loi	*necessitas non habel legem*	לכורח אין חוק
nombre limité	*numerus clausus*	מספר מוגבל
nommement	*viva voce*	לפי שמות
note bien N.B.	*nota bene*	נכתב בצד (נ.ב.)

Colette ALLOUCH
Petit vocabulaire juridique français/latin/hébreu

nouvelle affaire	*res nova*	עניין משפטי חדש שטרם הוכרע
nul n'est sensé ignorer la loi	*Ignorantia legis non excusat*	אי ידיעת החוק אינה פותרת מעונש/אינה הצדק/תירוץ
nul n'est tenu de faire plus qu'il ne peut	*ultra posse nemo obligatur*	איש אינו מחויב לעשות למעלה מיכולתו
nulle peine ne peut être infligée si elle n'est pas prévue par une loi	*nulla poena sine lege*	אין עונש ללא חוק
on ne peut agir en justice deux fois à propos du même fait	*non bis in idem*	לא ייענש פעמיים עבור אותו מעשה/אין דנים פעמיים בשל מעשה אחד
opinion de droit	*opinio juris*	דעה המקובלת של מדינה כלפי חוק או מנהג בחוק כפי שהוא משתקף
ordonnance de plus ample information	*certiorati*	צו ברור
par contumace	*in contumacia*	בהיעדרות
par exemple	*e.g. exempli gratia*	למשל/לדוגמה
par jour	*per diem*	ליום
par le fait même	*ipso facto*	בעצם העובדה/לפי העובדה לבדה
par ouï-dire	*de auditu*	עד שמיעה
par personne	*per capita*	לראש
par procuration	*per procurationem*	על ידי שליח
pareil	*idem*	זהה
parle	*loquitur*	מדבר
pas d'obligation à des choses impossibles	*impossibilium nulla obligatio est*	לא תיתכן התחייבות בדברים בלתי אפשריים
peine/sanction/punition	*poena*	עונש
persona non grata	*persona non grata*	אישיות לא רצויה
personne n'est puni du chef de ce qu'il pense	*cogitationis poenam nemo patitur*	אין עונשין כל מחשבה
personnellement	*pro se*	עבור עצמו
petit enfant	*infans*	עולל
petit guide	*vade mecum*	ספר עיון
place du sceau	*locus sigilli*	מקום החותם
plaidoyer par lequel on défend sa propre cause	*oratio pro domo*	הגנה לטובת עצמו
pleinement capable	*sui juris*	בזכות עצמו
possesseur de bonne foi	*bonae fidei possessor*	אוחז כשורה
possible	*in posse*	באפשרות
post mortem	*post mortem*	שלאחר המוות
pour cette occasion	*pro hac vice*	להזדמנות יחידה זו
pour l'éternité ; pour toujours	*in aerternum*	לנצח
pour l'usage prévu	*ad hoc*	לתכלית זו/לשם כך
pour la cause	*pro causa*	לטובת העניין
pour la même raison	*in pari causa*	מאותה הסיבה
pour la part fixée	*pro rata*	באופן יחסי
pour la vie	*ad vivum*	למשך החיים
pour le bien	*pro bono*	למטרה טובה
pour le bien ou pour le mal	*pro bono et malo*	לטוב ולרע
pour mémoire	*pro memoria*	לזכר
pour ou contre	*pro et cons*	בעד או נגד
pour sa maison	*pro domo*	עליו ועל עצמו
premier parmi ses pairs	*primus inter pare*	ראשון בין שווים
prendre ses désirs pour des réalités	*petitio pricinpii*	עשיית רצוי כמצוי
prévu par la loi	*intra legem*	במסגרת החוק
prix de la douleur	*pretium doloris*	תשלום נזק,צדק,ריפוי,שבת

Colette ALLOUCH
Petit vocabulaire juridique français/latin/hébreu

		ובושת, כאב וסבל
procuration	*procuratio*	ייפוי כוח
profite de l'instant présent	*carpe diem*	חווה את היום/קטוף את היום
proportionnellement à la valeur	*ad valorem*	לפי שוויו/ ערך
provisoirement ; par intérim	*ad interim*	באורח זמני
provisoirement/à titre provisoire	*pro tempore*	
quand les armes parlent les lois se taisent	*inter arma silent leges*	בשאון הקרב החוקים שותקים
quand les armes parlent les muses se taisent	*inter arma silent musea*	בשאון הקרב המוזות שותקות
que l'acheteur soit vigilent	*caveat emptor*	ייזהר הקונה
que l'autre partie soit entendue	*audi et altera pars*	יישמע גם הצד השני
que la justice se fasse, dût le monde en périr	*fiat justitia, et pereat mundus*	ייקום הדין את ההר/יעשה הצדק וייחרב/יישמד העולם
que la justice se fasse, le ciel dût-il s'abattre sur la terre	*fiat justicia, ruat caelum*	ייעשה צדק, אף אם ייפלו השמיים
que le demandeur soit vigilent	*caveat actor*	ייזהר העושה
que le vendeur soit vigilent	*caveat venditor*	ייזהר המוכר
qui n'appartient à personne	*res nullius*	דבר של אפס/של הפקר
quorum	*quorum*	מניין חוקי
raison de décider	*ratio decidendi*	היגיון ההחלטה/פסק הדין
remarque incidente	obiter dictum	היערת אגב/אמרת אגב בפסק דין
remise des choses en état antérieur à l'événement perturbateur	*restitutio in integrum*	השבת המצב לקדמותו
retard	*mora*	איחור
rétroactif	*ex post factum*	בדיעבד/לאחר מעשה
sain d'esprit	*compos mentis*	שפוי בדעתו
sans aucun doute	*sine dubio*	ללא ספק
sans colère et sans préjugé	*sine ira et studio*	בלי כעס או דעה קדומה
sans indication de date	*sine die*	ללא ציון תאריך
sans indication de lieu	*sine loco*	ללא ציון מקום
sans laquelle c'est non	*sine qua non*	תנאי בל יעבור/ בלעדיו אין
sans rémunération	*gratis*	חינם/ללא תשלום
sans testament	*ab intestat*	ללא צוואה
sauf dispositions contraires	*nisi aliter notem*	אלא אם כן נאמר אחרת
scire facias	*scire facias*	תפרסם את הדבר
selon l'usage	*ex usu*	על פי הנוהג
selon la loi	*secundum legem*	בהתאם לחוק
selon la loi telle qu'elle existe actuellement	*de lege lata*	החוק המצוי/כפי שהוא
selon la loi telle qu'on tient pour souhaitable	*de lege ferenda*	החוק הרצוי
selon une coutume	*ex more*	לפי מנהג
soudainement	*ex promptu*	לפתע/ללא הכנה
sous condition	*sub modo*	בתנאי
sous l'empire de la colère	*ab irato*	מתוך כעס
sous réserve de l'approbation de l'autorité supérieure	*ad referendum*	טעון בירור נוסף
souviens-toi	*esto memor*	זכור!
spontanément	*sua sponte*	מאליו/ביוזמתו
spontanément ; de son propre chef	*ex proprio muti*	מרצון
suicide	*felo de se*	התאבדות
suite à un délit	*ex delicto*	הבא מעבירה
suivant son propre gré	*ad libitum*	ברצונו/ ברצון איש איש
sur place	*ad locum*	בו במקום

Colette ALLOUCH

Petit vocabulaire juridique français/latin/hébreu

sur place	*in loco*	באותו מקום
sur place	*in situ*	במקום
sur une quote-part du procès	*de quota litis*	שכר טרחה מותנה
table rase	tabula rasa	דף חלק
témoin seul, témoin nul	*testis unus, testis nullus*	עד יחיד- עד פסול
terre qui m'appartient à personne	*terra nullius*	קרקע ללא בעלים
trou de mémoire	*lapsus memoriae*	כשל זכרון
unilatéral	*ex parte*	חד צדדי/במעמד צד אחד בלבד
usurpateur	*usurpator*	עשקן
vide juridique	*lacuna*	חלל משפטי/פריצה בחוק
voie royale	alta via	דרך המלך